

TELEGRAFUL ROMAN.

No 80.

ANUL IV.

СІВІЙ 14. Ноєвріе 1856.

Телеграфъ есе де доє юрі по септемъ: Меркзее ші Сѣмъта. Презмерадінеа се фаче дн Сівіѣ ла еспедітра фоеіе; не афа- ръ ла Ч. Р. поще, кз вані гата, прін скрісорі фпанкате, адресате кзтре еспедітръ. Преціѣлъ презмерадінеѣ петрз Сівіѣ есте не анъ 7. ф. м. к.; еар

не о жметате де ан 3. ф. л. 30. кр. — Петрз челелате прѣрї але Трансїванї ші петрз провинціеле дн Монархїе не зн ан 8. ф. л. еар не о жмътате де анъ 4. ф. л. — Інсерателе се плътеск кз 4. кр. шїрл кз слове мїчі. Петрз прїч. ші дерї стрїне не знъ ан 12 ф. не 1/2 ан 6 ф. м. к.

Вепешъ телеграфїкъ.

* Парїс 22 Ноєвріе. Журналъ „Неї“ дншїндеазъ, кз Маркїзѣ Антонїні, Амбасадорѣл неаполїтан дншї аъ прїміт дн 20 але кзргътоареї паспортзрїле сале. Шїрїле дн Атепа вестеск, кз трзпеле де окзпаціе але птерїлор апзсене вор пързсі Гречїа дзпъ сосїреа Ределї аколо.

Кометъл (Стеа кз коадъ) чел маре дн анъл 1264 ші 1556. зрмаре.

Де шї дзпъ черчетзрїле фъкзте пъпъ дн зїлеле пострє с'аъ афлат, кз птерзл комедїлор, карї се днвжртеск дн жзрл соарелзї е не спзс де маре, тотзшї пъпъ акзта пзтаї ла пзїні комедї лї с'аъ пзтзт калкзла калеа кз брешкаре акзратецъ, аша днкжт съ се поатъ хотърж днпїнте кз сїгзрїтате тїмпзл редптоарчерїї лор не рїодїче дн апронїереа соарелзї. Чеї маї тзлді комедї се днвжр- теск дн жзрл соарелзї не нїше кї фоарте лзпї, аша, днкжт ної дн пропорціе авїа пзтем кзпоасче о парте фоарте мїкъ дн тржиселе, фъръ де а пзтеа десемпа днтр'зп черк аша мїк калеа днтрагъ. Апої зпї комедї се шї дндепъртеазъ астфелїѣ де соре, днкжт стелеле фїксе, аъ асзпра кїлор лор о днрїзрїндъ продзкъ- тоаре де скїмъзрї. Комедїї ачеїа, а кзрора кале е хїперволъ, ачеїа пз се маї редптоарпъ нїчї одатъ ла соре, чї ръгъческ дн не- тзрїтзл зпїверс.

Кз акзратецъ с'аъ афлат калеа ротїреї днпрежзрл сорелзї пз- таї ла зрмъторїї комедї:

- 1). Кометъл лзї Олверс, афлат дн 6 Мартїе 1815. Тїмпзл днвжртїрїї лзї фаче апроане ла 74 де анї. Ел се ащеантъ саръшї днтре анї 1887 шї 1892.
- 2). Кометъл лзї Халей. Тїмпзл днвжртїреї лзї фаче 75, с'аъ 76 де анї. Ел с'аъ арътат дн анї 1456, 1531, 1607, 1682, 1759, 1835 шї ел ва венї саръшї дн апронїереа соарелзї дн анї 1910 с'аъ 1911. Посїдіа шї калеа ачестзї комет дн негърїнїтзл зпїверс е астфелїѣ днтокмїтъ, днкжт ел нїчї одатъ пз поате венї апроане де пъжпнт, шї аша пої пз авем а не теме де джзл.
- 3-а. Кометъл лзї Біела. Ел се днвжртесче днпрежзрл соре- лзї дн 6 3/4 анї *).
- 4). Кометъл лзї Попс шї Енке, афлат де чел днпжїѣ шї кал- взлатъ калеа лзї де чест дн зрмъ, се днвжртесче днпрежзрл соре- лзї дн тїмп де 3 1/3 анї.
- 5). Кометъл лзї Фаїе дескоперїт дн 21 Ноєвріе 1823. Днвжртїреа лзї дн жзрл соарелзї о сзвжршесче дн 7 анї 3 1/2 лзпї.
- 6). Кометъл лзї Віко I. шї II.
- 7). Кометъл лзї Брорсен.
- 8). Ачела алзї d' Аррест.
- 9). Ачела а лзї Петерсен.
- 10). Ачела а лзї Бонд.
- 11). Алзї Вестфал.
- 12). А лзї Сехї.
- 13). А лзї Шваїцер.
- 14). Алзї Клінкерфвес шї
- 15). Ачела алзї Брзпс, каре тоате аъ фост афлате шї кїле лор авзвлате пъпъ ла анъл 1854.**)

*) Афлиторїл ачестзї комет ч. р. Маїор Австрїак, Баронъл де Біела, а тзрїт дн 18 Феврзарїе 1856 дн Венеціа.

**) Ексемпле де кї елїтїче фоарте скзрте шї лзпї дн тїмсе не даъ зр- мъторїї комедї:

Тїмпзл днвжртїрїї ачелзїа	дн а. 1811	е де	3065	де анї
—	—	—	8814	—
—	—	—	249	—
—	—	—	334	—

Афаръ де кїле ензмерадїлор комедї, с'аъ маї калкзлат дн тїмпзл маї декзржнд, днкз кїле алтор маї тзлді, днсъ фїнд кз тїмпзл днвжртїреї лор ла зпї е фортє маре, еаръ алдї пз се пот вїне ведеа дн прїчїлъ, кз сжнт преа апроане де соре, аша тїм пзрїле вїтоаре дн презпъ кз есперїпца, че се ва фаче пъпъ а- тзпчї, вор авеа ада о деслзїре маї де апроане, деспре ачеа, кз днкжт хармонїазъ ачестзъ калкзларе. Аша вор пзтез прївї це- перадїїле вїтоаре песте 3065 де анї, кометъл дн анъл 1811. Кометъл чел зрїешеск дн анъл 1680 дзпъ сокотеала лзї Енке пз ва ажзпце дн апронїереа соарелзї днпїнте де 8,814 анї. Чеа маї мїкъ а лзї депъртаре де сзпрафаца соарелзї аъ фост дн 17 Декем. 1680 пзтаї 32,000 мїлзрї географїче, аша даръ кз 20,000 маї пзїдн декжт е дндепъртареа пъжпнтзлї де лзпъ.

Ної днкз ащептъм івїреа зпї Комет, каре прежм се зїче, с'аъ маї въззт шї дн анї 975, 1264 шї 1556. Арътареа лзї дн тїмпзл маї сзспоменїт адекъ дела анъл 1856 пъпъ ла 1860 ва адеверї днкжт сокотелеле Астронїлор челор веї шї але а- челор пої дн прївїнда ачестзї комет конгъсзеск кз фъкзта ес- перїндъ.

Ної счїм кз тзлді днтре четїторїї ачестзї артїкзл се вор тїра, кз петрз че с'аъ пзс дн партеа Астронїлор івїреа тарелзї ко- мет дн анъл 1556. днтре анъл 1856 шї 1860. Деспре ачестзї днпъртзшїм четїторїлор пострїї прежт не іартъ днсзстїмеа ко- лоанелор ачестзї жзрнал зрмътоареле:

Планетеле ексерчеазъ асзпра кзрзлзї комедїлор о днржзрїндъ стрїкзторє, шї ачестзї о фак пз пзтаї планетеле челе кзпоскзте кз челе 21 де лзпї але лор, чї шї ачеле, каре чїркзлзъ афаръ де дрзмъл лзї Нептзл. Тоте трзпзрїле черешї, планетеле, лзпїле ачестора шї чеага комедїлор се атраг де кзтръ соре, каре девїне дела неспзса тзрїше а масеї трзпзлзї солар, шї деаколо, кз планетеле шї челелалте трзпзрї черешї нїчї одатъ пз се апронїе зпзл де алтл аша де тарє, днкжт днпрзвзтзтат лор атрацере дн пропорціе кз а соарелзї, съ поатъ авеа оарешкаре днсемпътате.

Деакъ с'ар атраце планетеле пзтаї сїнгзр де кзтръ соре, атзпчї мїшкареа лор ар фї регзлатъ шї с'ар пзтеа хотърж кз дн- леспїре, днсъ птерїле ачелеа мїчї, прїн каре планетеле аъ дн- рїзрїндъ зпеле асзпра алтора, прїчїнзеск дн мїшкареа лор зпеле аватерї, каре се пзтеск тзрззрї. Птерїле, каре днрїзреазъ а- сзпра фїешекъреї планете се счїѣ. Аша п. е. пъжпнтл се смїп- тесче дн мїшкареа лзї, 1-а) прїн пзтереа атрзгъторє а Вїнерей; 2-а) прїн атрацереа лзї Іспїтер, каре де тзлте орї дн прїчїна тзрїшеї ачестзї дн зрмъ, е фоарте днсемпътатъ.

Масса лзї Марте пре лжпгъ тоатъ апронїереа лзї де пъжпнт е тотзшї преа мїкъ. Токма аша ар пзтеа прїчїнзї тзрззраре шї зп комет, кжнд ар венї преа апроане де пъжпнт, шї чеаа че с'аъ зїс деспре пъжпнт, ачеаа се поатъ днцелече шї деспре челелалте планете, дзпъ пропорціа тзрїшеї, шї а дндепъртзрїеї лор де кз- тръ челелалте; ачестзї се днжпнтл шї кз комедїї шї адекъ, а- тжт прїн днржзрїнда планетелор, кжт шї прїн а соарелзї, де каре се днп.

Ачесте тзрззрїреї планетаре аъ о днржзрїндъ асзпра кзрзлзї комедїлор, шї сжнт де о патзръ аша де днкзркатъ, днкжт тїм- пзл редптоарчерїеї зпї комет пз се поате хотърж маї днпїнте кз оарешкаре сїгзрндъ математїкъ, прежм се поате хотърж тїмпзл днпзпечїмеї соарелзї. Дндепъртареа чеа маї мїкъ шї чеа маї тарє а зпор комедї де трзлл лор централ, се деосебесче фоарте зпа де алта. Аша аъ фост кометъл дн анъл 1680 дн мїпжтл а-

* Счиріле дін Константинопол не вестек, къ Агос Патриархъ арменек дін Константинопол дши аъ dat dimicia, ші къ ачеса се ші прімі де къръ портъ. Схвзмітл аъ арътат, къ о фаче ачеста дін прічина преа аджлчлор сале вътрънце, каре н'л ѳртъ а маі ста дн ѳрптеа тревілор вісерічеші, дпсъ мотивъ чел адевърат, каре маъ а дс ла ачестъ хотърже есте педпцеленереа, че се афл де врео кжтва време дпкоаче днтре кредіношіі Вісерічіі сале. Се шіе къ пація арменъ дн Константинопол се афл съшіатъ дн дозе пърці. Зна е алкътвѣт дін ачел тѣдларіі аі ачестіі комъне вісерічеші, каріі дн зрѣта посідіеі ші а аверіі лор аъ о днрзрпндъ таре, ші каріі лъкреазъ днтр'аколо, ка съ се днтродкъ піше реформе, прпн каре съ се апропие маі таре ачестъ комънъ де Вісеріка апсапъ; ѳртъ дпсъ, ка съ о схвзпъ пеміжлочіт Сказнъ Ромеі. Партида чевалатъ маі пздпн пзтерпкѣт, дпсъ къ тѣлт маі таре респіце къ енерчіе тоате днчеркъріле де феліа ачеста, ші токмаі дін протівъ лъкръ дін тоате пзтеріле спре а стръпце маі таре легътріле, че днтревпъ ачестъ вісерікъ къ чеа ръсърітеапъ. Патриархъ, ка капъл ачестеі партиде, с'аъ възт сіліт де къръ протівічіі сѣ а се лъса де дналта са дрегъторіе.

* Гъверпъл тѣрчекъ аъ дат о довадъ таре деспре ізвіреа лзі де дрептате, ші ачеста не фаче съ спертъ: къ нъ ва рѣтѣнеа ѳртъ де ефект. Кожаатеръл (мареле жъде) Шъкрі-Ефенді доведіндсе а фі віоват пъкатълзі мѣтѣреі с'а ексілат ла Кстаіе дн Асіа мѣкъ, ші с'а декіарат пентръ тотдеазна де певреднѣк пентръ пріміреа вре зпзі пост пѣвлѣк. Посідія дналтъ ші карактеръл чел реліціос, че л авеа ачестъ персоапъ не доведеше дін дестъл статорпика хотърже а гъверпълзі, де а педенсі пре віноваді ѳртъ деосевіре де ранг ші посідіе.

* Спре а'ші пзтеа фаче чінева о ідеа деспре тѣлдітеа чеа таре а тръпелор, каре се днтревзпндаръ дін партеа Ръсіеі ла апъра-реа Севастополеі, ажпце чеа маі позъ весте дін Петербърг, кареа зіче, къ саъ днтпърціт ла 168 де баталіоне пѣмаі сіпгър дін арміа актівъ, стеагърі къ зртѣоареа іпскріпціо: пентръ апърареа Севастополеі дн апъл 1854 ші 1855.

* „Індеп. Белг.“ і се скріе; къ дн Прпнціпате се прегътеще о комісіе Молдо-ромъпъ спре а терце ла Паріс, ка съ тѣлдітеаскъ днтпъратълзі Наполеон пентръ арътата възп воіндъ де пѣпъ акъта, ші съ рекомънде казса лор градіеі лзі чеіі дналте ші не вііторіѣ. Се зіче дпсъ, къ ачестъі проіект і сар фі псе піедечі дін партеа Каімакамілор.

Прпнціпателе дела Дънъре.

— Вълетпнъл Офіціал, пѣвлѣкъ програмъл деталат а дпвдътрѣлор, каре дъпре пропълереа Д. Колопел Скуліті, шефъл Статълзі маіор, с'аъ днтъріт де Ек. Са Д. Каімакам.

Інстръкція мѣлтаръ днтр'о ошїре, есте ѳртъ дндоеалъ сіпгъра кондіціе, кареа о поате фаче а прогреса ші а аїзпце ла градъл де перфекціе, че і се чере, пентръ ка еа съ поатъ дппліні, дн тот фелъл де дппрецърті, сервіціа съѣ чел варіат ші де тѣлте орї ѳорте греѣ. Ачест прпнціпѣт, де тѣлт тімп рекъпоскът ші аплікат дн тоате статъріле Езропеі, нъ ѳвсъсе дпсъ пѣпъ астъзі псе дн лъкраре дн Прпнціпатъл постръ. Дпсъ, тревзпнда де а organiza маі віне ші де а респнді кпношпцелеле мѣлтаре дн оастеа поастръ, сіпдпндсе дін че дн че маі тѣлт, Екселенція Са Локотепентъл де Домп ал Прпнціпатълзі, дн тареа са стързпндъ пеппръ прогресъл дъреі, аъ віне-воіт де а дпсърчіна о комісіе мѣлтаръ комъсъ де DD. Колопел Скуліті ші Капітаніі де стат маіор Асакі ші Адріанъ де а лъкра ші де аі дпфдїша зп проіект, деспре organizarea зпел скоале мѣлтаре, кареа се кореспндъ кът се ва пзте маі тѣлт къ тревзпцелеле де фацъ. Ачест проіект, дін каре пѣвлѣкът аїчі пѣмаі зп естракт, гъсіндсе възпші днтъріт, с'аъ акът декътръ Гъверп, пентръ а се пѣле дн лъкраре кът маі кърнд. Ачестъ скоалъ мѣлтаръ, съвт тілѣ де скоалъ редішентаръ провізоріе, ва аве де скоп, де а форма кът се ва пзте маі віне пре офідеріі съвалтерп, кадєціі ші съв-офідеріі афладі дн оасте, деспре кпношпцелеле мѣл-

таре челе маі де неапърате тревзпнді. Къ тоате къ ачестъ скоалъ е днтееагъ пре зп план ѳорте елементар, сътетем конвінші къ, еа тот ва фаче піше сервіціі дестъл де дпсемпате пѣпъ ла реorganizarea дефінітівъ а дъреі, кънд Статъл, дпспзпнд де маі пѣлте мѣлкоаче, ар пзте днтееа дн пшоъ о скоалъ мѣлтаръ маі комплетъ, знде кпношпцелеле тревзпндсе съ се предеа днтр'зп градъ маі дналт.

Персоналъл скоалеі мѣлтаре се ва комъне де:

1. Консіліа че ва фі дн капъл скоалеі, комъне де 2 офідері съперіорі; дін каре зпъл ва фі командантъл скоалеі; 2 Капітані де стат маіор, дпплпнд тот о датъ ѳнкціеа де професорі пентръ дпвдътріле математіче ші мѣлтаре, ші 2 офідері дін арматъ стързпнъ зпъл де іпфантеріе ші алъл де кавалеріе, дпплпнд асеміне ші ѳнкціеа де інстръкторі деспре ачесте дохъ арме.

5. Професорі, адікъ: 2 капітані де стат маіорі пзміді маі сѣс, 1 локотепент ші 2 партікларі пентръ історіе, географіе ші літѣа ѳрандезъ.

3. Офідері пѣпъ ла градъл де локотепент іпклъсів, пентръ партеа адміністратівъ екопотікъ.

3. Съв-офідері дін арматъ стързпнъ, ка інстръкторі деспре челе треі арме.

Нзтъръл елевілор се ва комъне де тоді офідеріі де песте комплет, пѣпъ ла градъл де капітан, іпклъсів, де тоді кадєціі афладі дн оасте, де къте 2 съв-офідері ші 10 soldați де компаніе ескадрон ші батеріе.

Офідеріі афладі дн актівітате пѣпъ ла градъл де капітан, іпклъсів, вор фі дндаторіці де а зрѣта пѣмаі ла кърсъріле де тактікъ регъламентаръ.

Фондъріле сколеі се комън де 78,800 леі, дін каре, 38,000 леі даці де Департаментъл Кълтълзі ші ал інстръкціеі пѣлїче.

Скоала, дъпъ градъл кпношпцелор елевілор, се ва дппърці дн треі класе, кърпзпнд фіе-каре дін еле дпвдътріле дпсемпате маі ціос:

Класа I-а (днчепътоаре).

1. Четїре, 2 скріере, 3 днчепътрї де граматікъ, 4 прескъртаре де географіа Молдовеі, 5 челе патръ лъкрърі дін арітетікъ, 6 катехістъл.

Класа II-а.

1. Прескъртаре де історіеа зпїверсалъ ші історіа Ромънілор; 3. Прескъртаре де географіа генералъ ші географіа Прпнціпателор Ромъне, 3 елементе де арітетікъ, 4 елементе де геометріе, 5 елементе де алгебръ, 6 елементе де геометріа дескріптівъ; 7, літѣа ѳрандезъ, 8 десемпъл лінар ші топографік, 9 тактікъ регъламентаръ ші есерчіціі мѣлтаре, 10 скріма ші цпшпастіка.

Класа III-а.

1. Елементе де трігонометріе дрепт-лінар ші топографіе; 2. Елементе де ѳортіфікаціе де кампаніе, 3 прескъртаре де арта ші історіеа мѣлтаръ, 4 нотіціі асъпра артілеріеі де кампаніе, 5 статістіка мѣлтаръ, 6 десемпъл топографік, 7 літѣа ѳрандезъ, 8 тактікъ регъламентаръ ші есерчіціі мѣлтаре, 9 скріма ші цпшпастіка.

Ла ачест проіект, се афл днтрпнїт ші програмъл деспре кпношпцелеле, че се чер де ла тінеріі доріторі, де а інтра де акът дпнапнте дн оасте къ градъл де Kader.

— Скрісорі дін дара де ціос дпшпндеазъ, къ нъ пѣмаі не ла тѣпте, чі ші дн шесъріле де ла Бакъъ пѣпъ ла Галаці аъ піне, ші знде о ѳрпъ тімпъріе, се паре, къ аре а се сатторпчіі, кънд пої не въкърп дн Іаші де зіле ѳрзоасе де тоампъ, еар дн Ръсіеа мепріціоналъ, ошътл есте де кътва тімп статорпчіі. „Газ. Молд.“

Аціо дн Сівііѣ 14 Ноемврїе.

М. К.
Азръл (Галвпнъл) 4 ф. 58 к.
Арціптъл 6%